

هم وداع هم تجلی انسجام ملی

گروه سیاسی / ایرانیان اگر چه برای وداع با رهبر شهید خود به مراسم عزادارانه اما این صرفاً یک عزاداری ساده همراه با گریه و مویه نیست. آنان از سراسر کشور خود را به تهران و مصلی رسانده‌اند تا همزمان با وداع با آیت‌الله خامنه‌ای که عمری را در راه اعتلای انقلاب و ایران اسلامی گذراند و شهید شد، تجدید عهد کنند که همچون گذشته بر سر عهد و پیمان خود با آرمان‌های رهبر شهید هستند. در حقیقت این یک مراسم عزاداری آگاهانه و معرفت‌اندیشانه است. همزمان که احساسات خود را بروز می‌دهند و اشک گونه‌هایشان جاری است، به این مهم هم

اهتمام دارند که آمده‌اند تا قاص بزرگی از تجلی وحدت و انسجام ملی را ترسیم و این پیام‌ها را مخاپره کنند که قدرندان مجاهدت‌های رهبر شهیدشان هستند، حضور در میدان را با شهادت آیت‌الله خامنه‌ای پایان یافته نمی‌دانند بلکه آن را رسالتی دائمی می‌دانند تا به اقتضای شرایط برای ایران و نظام جمهوری اسلامی به هر شیوه لازمی ایفای نقش کنند. در حقیقت این حماسه حضور، همان گونه که پیش از این هم انتظار می‌رفت و خیلی کارشناسان و تحلیلگران مطرح کرده بودند، تبدیل به سرمایه اجتماعی بزرگی برای نظام و مسئولان کشور شده است تا هم

حضور مردم، سرمایه اجتماعی بزرگ برای اعتلای بیشتر ایران

رئیس دفتر رئیس‌جمهوری در دولت دوازدهم

دیگر، می‌تواند زمینه‌ساز مشارکت گسترده‌تر مردم ایران در ادامه مراسم تشییع باشد. به باور من، همه این تحولات در نهایت به وضعیت داخلی کشور بازمی‌گردد. هر اندازه انسجام داخلی بیشتر باشد، آثار آن در روابط خارجی و نوع نگاه دیگر کشورها نیز محسوس‌تر خواهد بود.

از سوی دیگر، رهبر شهید پیش از سه دهه در جایگاه رهبری حضور داشت و طبیعی است که سخنان، مواضع و دیدگاه‌های ایشان برای بخش قابل توجهی از مردم شناخته شده باشد. به همین دلیل، خبر شهادت ایشان، به ویژه اگر همراه با شهادت اعضای خانواده باشد، احساسات عمومی را بیش از پیش تحت تأثیر قرار می‌دهد. هنگامی که مردم با چنین حادثه‌ای روبه‌رو شوند، احساسات و همدردی آنان افزایش یافته و همین احساسات می‌تواند حضور گسترده‌تری را در مراسم تشییع رقم بزند. از نگاه من، شهادت همزمان رهبر و اعضای خانواده، رخدادی کم‌سابقه و حتی بی‌سابقه در تاریخ معاصر ایران به شمار می‌رود و به همین دلیل، بار عاطفی آن بسیار سنگین خواهد بود.

نکته دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد، فضای رسانه‌ای خارج از کشور است. در مقاطعی، ادعاهایی درباره محل حضور رهبر جمهوری اسلامی یا سفر ایشان به کشورهای مختلف مطرح می‌شد اما وقتی مشخص شد که ایشان از همان ساعات نخست فاقد اعتبار بود و با هدف تصفیه جمهوری اسلامی منتشر شده است. در نتیجه، هواداران نظام این موضوع را دلیلی بر نادرستی آن تبلیغات می‌دانند. از جمله ادعاهای دیگر مخالفان تفکیک میان ایران و جمهوری اسلامی و برجسته کردن دوگانه ایرانی-اسلامی است. رهبر شهید اما میان هویت ایرانی و اسلامی توازن برقرار کردند. این رویکرد را می‌شد در دیدارهای متعدد با هنرمندان، نویسندگان، شاعران، اصحاب فرهنگ و همچنین نمایندگان اقلیت‌های دینی مشاهده کرد. چنان‌که برخی از آنان نیز تصریح می‌کردند که رهبر جمهوری اسلامی رهبر همه ایرانیان است. این رویکرد تلاشی آگاهانه برای ایجاد تعادل میان هویت ملی و هویت دینی نیز پرهیز از افراط و تفریط بود؛ رویکردی که در دیدارهای فرهنگی، شب‌های شعر، نشست‌های هنری و جلسات ماه رمضان با اقشار مختلف جامعه نیز نمود پیدا می‌کرد و در مجموع، بیانگر تلاش برای تقویت همبستگی ملی در کنار حفظ ارزش‌های دینی بود.

حضور گسترده مردم در مراسم وداع و تشییع رهبر شهید، تداوم همان حمایت مردمی است که طی خیان‌ها شاهد آن بودیم. روزهای گذشته و پیش از صد و بیست شب در خیان‌ها شاهد آن بودیم. مردم با حضور خود نشان دادند که ایران کشوری است که اگرچه ممکن است دیدگاه‌های متفاوت، سلیقه‌ها متنوع و حتی انتقادهای ناراضی‌هایی در آن وجود داشته باشد، اما هرگاه سخن از ایران، امنیت ملی و نظام جمهوری اسلامی به میان می‌آید، همه در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند. این حضور کم نظیر و عزتمندانه، پیامی بزرگ و پرمعنا برای مذاکرات و تعاملات بین‌المللی کمک کرده و تأثیرات مثبتی در همه وجوه بر جای بگذارد.

نخستین گام برای تبدیل این مراسم به یک سرمایه اجتماعی، کنار گذاشتن اختلافات و پرهیز از دامن زدن به مسائل جناحی است. ضروری است در شرایط کنونی، منافع ملی بر هرگونه رقابت سیاسی و جناحی ترجیح داده شود. متأسفانه گاه برخی می‌کوشند موضوعات مهم ملی را به عرصه منازعات و رقابت‌های سیاسی تقلیل دهند. این همان رویکرد سلبی و غیرسازنده‌ای است که جز ایجاد سردرگمی در افکار عمومی، تضعیف سرمایه اجتماعی و مخدوش نمودن انسجام ملی که همان اهداف مد نظر دشمنان است دستاوردی نخواهد داشت. امروز بیش از هر زمان دیگری، کشور به وفای همدلی و وحدت آگاهانه و گسترده نیازمند است. ضروری است تا امروز جملگی جریان‌های سیاسی، نهادهای حاکمیتی و گروه‌های اجتماعی به این باور مشترک برسند که در برابر دشمنان توطئه‌گر، مؤثرترین پشتوانه و مؤلفه قدرت بازدارنده، وحدت و همبستگی ملی است.

تجربه دو جنگ تحمیلی اخیر نیز به روشنی نشان داد هرگاه مردم و مسئولان در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند، کشور با عزت و اقتدار از دشوارترین مقاطع عبور کرده است. برگزاری باشکوه و منظم آیین وداع با رهبر شهید، خود نمادی از اقتدار، همبستگی و بلوغ اجتماعی ملت ایران است. آنچه باید در برابر دیدگان افکار عمومی جهان جلوه‌گر شود، عظمت ملت ایران، انسجام ملی و تجلی پیوند و دل‌بستگی عمیق ایرانیان با رهبر شهیدشان است.

احمدبخش‌اش
عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی

از نگاه من، تشییع رهبران و شخصیت‌های بزرگ، با بدرقه وداع افراد عادی تفاوتی اساسی دارد. معمولاً ورود افراد با استقبال و شور عمومی همراه است. اما هنگام خروج از صحنه زندگی، به دلایل مختلف، نوعی پراکندگی و تفرقه در جامعه دیده می‌شود. با این حال، هنگامی که یک رهبر یا شخصیت برجسته به شهادت می‌رسد، احترام به جایگاه، ارزش‌ها و شخصیت او سبب می‌شود جمعیت گسترده‌ای برای بدرقه‌اش گرد هم آیند. همان‌گونه که در مراسم تشییع شهید سلیمانی شاهد حضور گسترده مردم بودیم، چنین مراسمی پیش از هر چیزی می‌تواند موجب تقویت انسجام و وحدت ملی شود.

در شرایطی که جامعه با برخی شکاف‌های سیاسی و اجتماعی روبه‌روست برگزاری یک تشییع باشکوه می‌تواند این شکاف‌ها را تا حد زیادی کاهش دهد و زمینه همگرایی بیشتری را فراهم سازد. هنگامی که میلیون‌ها نفر، فارغ از اختلاف‌نظرهای سیاسی و جناحی، در یک مراسم مشترک حضور پیدا می‌کنند، پیام اصلی آن، وحدت و همبستگی ملی است. از نگاه من، هر اندازه مسائل داخلی بهتر مدیریت و اختلافات درون جامعه کمتر شود، آثار آن در عرصه روابط بین‌الملل نیز آشکارتر خواهد بود. در سال‌های گذشته، مخالفان جمهوری اسلامی در خارج از کشور همواره تلاش کرده‌اند تصویری از گسست اجتماعی و ناراضی‌ت فراگیر در ایران ارائه دهند و روایت‌های مختلفی درباره رویدادهای داخلی منتشر کنند. این حضور گسترده می‌تواند برای ناظران خارجی، اعم از سیاستمداران، تحلیلگران، نهادهای اطلاعاتی و خبرنگاران، این پیام را داشته باشد که بخشی از تبلیغات و تحلیل‌هایی که درباره وضعیت داخلی این مطرح شده، با واقعیت‌های میدانی فاصله دارد.

درباره برگزاری مراسم در عراق نیز معتقدم این اقدام قابل پیام‌های سیاسی، فرهنگی و مذهبی مهمی است. همان‌گونه که پس از شهادت شهید سلیمانی، نخستین مراسم تشییع در عراق برگزار شد و مردم این کشور استقبال باشکوهی از آن به عمل آوردند، برگزاری مراسم مشابه برای رهبر شهید نیز می‌تواند در همان چارچوب قابل تحلیل باشد. از یک سو، حضور پیکر ایشان در شهرهای مقدس نیز نجف و کربلا، با توجه به جایگاه مذهبی این اماکن، دارای بار معنوی ویژه‌ای است و از سوی

موجود درباره معرفی زندگی و زمانه و خدمات امام خمینی (ره) است. همچنین مدیریت و هدایت کشور در مسیر استقلال از خدمات ارزشمند آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای است که علی‌رغم انواع تهدیدها، تحریم‌ها و عملیات روانی و بالاخره حمله مستقیم آمریکا و رژیم صهیونیستی، همگان شاهدند که ایران سربلند و سرفراز در مقابل این همه آسیب‌چون سربلندی استاده و از آن نمى‌افتد. حقیقتاً وظیفه ما و همه اردتمندان و حتی منتقدان منصف ایشان این است که از آن بزرگوار به روش شایسته‌ای قدردانی و بدرقه صورت گیرد تا در جوار ملکوتی حضرت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام آرام بگیرد. رحمت و درود خداوند بر آن شهید و همه شهیدان سرفراز ایران اسلامی و تمامی شهدای حق و حقیقت و آزادی در همه عصرها و نسل‌ها.

نظام اسلامی نمی‌تواند بی‌تفاوت گذشت. کادرسازی برای اداره کشور توسط امام راحل و رهبر شهید از اقداماتی است که در طول این سال‌ها موجب شکل‌گیری سازوکاری شد که حتی با شهادت رهبر و بسیاری از شخصیت‌های اصلی نظام جمهوری اسلامی و در حالی که کشور مورد حمله بیگانگان قرار گرفته بود خللی در اداره کشور به وجود نیاید. نکته دیگر در مورد آیت‌الله خامنه‌ای نقش ایشان در تبیین اندیشه بنیانگذار است؛ علاوه بر ارادت ویژه ایشان به امام خمینی (ره) و تلاش مستمر در جهت معرفی و تبیین اندیشه امام، سخنرانی‌های مغلط‌له در چهاردهم خرداد هر سال که به شرح یکی از ویژگی‌های او اندیشه امام می‌پرداخت از اهمیت بالایی برخوردار است. منظومه فکری امام کبیر را در آیین اندیشه رهبر شهید می‌توان مشاهده کرد. این سخنرانی‌ها از معدود سخنان و آثار

برای زندگی مؤمنانه است. ویژگی دیگر آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای سابقه ممتد مبارزه با استبداد داخلی و سلطه خارجی می‌باشد. سال‌ها زندان، هدف ترور ناجوانمردانه در ششم تیر ماه ۱۳۶۰ قرار گرفتن و بالاخره شهادت در راه دفاع از آیین و نظامی دست شقی‌ترین افراد شاهد این مدعا است. از ویژگی‌های دیگر آیت‌الله خامنه‌ای نقش ایشان در تأسیس نهادهای جمهوری اسلامی ایران از شورای انقلاب، تهیه قانون اساسی، استقرار نهادهای منبث از آن و همراهی با بنیانگذار انقلاب در شکل‌گیری ایران ۴ دهه مدیریت و هدایت کشور در چارچوب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران است. همچنین از نقش ایشان در تربیت نیروهای سازگار با اندیشه امام (ره) و نگرش ایشان به

قطار در چهارپا هر نیز شنیده خواهد شد. آرزو داشتم رهبر شهید، در حیات بودند و به چشم خود می‌دیدند که این آرزو در دولت «وفاق ملی» و در سایه اعتماد ایشان به یک زن برای وزارت در زیربنایی‌ترین وزارتخانه کشور، محقق شده است. **دوم:** اقتضای مختلفی در ایام مختلف سال به شوق دیدار و وصال حضرت آقا نائل می‌آیند. فرهنگیان، پرستاران، ورزشکاران، هنرمندان، کشاورزان و... از سال گذشته که شاهد چندین حماسه‌آفرینی رانندگان در دفاع از کبان ایران عزیز بودیم، به عنوان وزیر راه و شهرسازی بسیار راغب بودم که بنا به تقاضا، ایبار تمایل و اصرار مکرر رانندگان، مددکاری هم‌میان آنان با رهبر شهید برگزار شود که متأسفانه نشد.

افکار عمومی به یاد دارد که خردادماه سال گذشته فراخوان‌های متعددی در خارج از کشور به‌ویژه از سوی منافقین و سلطنت‌طلبان برای تشویق رانندگان و کامیون‌رانان به اعتراض و اعتراض منتشر شد. اعتراضاتی که اگرهم بعضاً به آن لیک گفتند به دلیل مشکلات شغلی و معیشتی بود. اگرچه

برای بنده در سال ۱۳۵۰ و در دوران محنت‌بار یک امتحان و ابتلای دشوار پیدا شد، اگرچه قیل از آن به ائمه علیهم السلام به صورت مبارزان بزرگی که در راه اعتلای کلمه توحید و استقرار حکومت الهی فداکاری می‌کردند توجه داشتم اما نکته‌ای که در آن برهه ناگهان برزگران من علی‌رغم تفاوت ظاهری، در مجموع یک حرکت مستمر و طولانی است که در سال دهم، یازدهم هجرت شروع می‌شود و ۲۵ سال ادامه پیدا می‌کند و به سال ۲۶۰ که سال شروع غیبت صغریاست در زندگی ائمه علیهم السلام ادامه پیدا می‌کند. ۲۵۰ ساله» که در معرفی پیشوایان اسلام از صدر اسلام تا آغاز غیبت آخرین ذخیره الهی است حاکی از تسلط ایشان بر این موضوع است. شهید آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای خود درباره این کتاب می‌گوید: «این فکر

زندگی و زمانه رهبر کبیر در آیین اندیشه رهبر شهید

آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای از چهره‌های اثرگذار تاریخ معاصر و زندگی و شهادت او در یاد و خاطره نسل‌های آینده باقی خواهد ماند. رهبر شهید دارای ویژگی‌هایی بود که اطلاع از این ویژگی‌ها برای هر انسان منصفی تصویری قابل احترام از آن بزرگوار در دل‌ها و اندیشه‌ها ایجاد خواهد کرد.

سیدعلی خامنه‌ای مرد خدا بود؛ کسانی که با سلوک ایشان آشنایی دارند می‌گویند آن بزرگوار اهل تهجد و نیایش خالصانه به درگاه خدا بود. همچنین اشراف به تاریخ زندگی و سیره امامان علیهم السلام از اختصاصات فکری و علمی ایشان است. کتاب «انسان ۲۵۰ ساله» که در معرفی پیشوایان اسلام از صدر اسلام تا آغاز غیبت آخرین ذخیره الهی است حاکی از تسلط ایشان بر این موضوع است. شهید آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای خود درباره این کتاب می‌گوید: «این فکر خود درباره این کتاب می‌گوید: «این فکر

سه حسرتی که به دلم ماند

فرزانه صادقی وزیر راه و شهرسازی

به عنوان فرزند شهیدی که روزهای فراغ از آغوش پرمهر پدر را در سایه الطاف پدرانه امام راحل و رهبر شهید به خانواده شهدا گذراند، هنوز هم شهادت پدر ملت در سایه‌ام نمی‌گذرد؛ سیمای پدرانه‌اش نه بر دیدار که بر لحن جان‌فردان شهدا نقش بسته و صدای آهنگین و پرلپلاشش همچنان در گوش‌هایمان می‌پیچد؛ با همان لحن پدرانه‌ای که همیشه به ما فرزندان ایران اطمینان می‌داد فردایی روشن در راه است... به عنوان یکی از اعضای کابینه که حضورم در رأس زیربنایی‌ترین وزارتخانه دولت را مبرهن اعتماد خالصه ایشان به «یک زن» و تأکید مکرران به «تخصص» و «تعهد» فارغ از جنسیت افراد می‌دانم؛ سه حسرت به دلم ماند که ای کاش در حیات ایشان رقم می‌خورد.

اول: از اسفند سال ۱۳۸۱ که ایشان به چهار سفری داشتند؛ بارها در مورد اهمیت راه آهن چهارپاها

یادداشت

عمده مطالبات رانندگان محترم (در موضوع بیمه و لاستیک و سهمیه سوخت و...) منوجه وزارت راه و شهرسازی نبود اما به عنوان متولی پاسخگویی به این قشر خدوم، وارد عمل شده و طی نشست‌های متعددی مستمع دردهایشان شدیم تا مبرمی از جنس مهر برایشان بیابیم. خوشبختانه این همدردی کارگزاران افتاد و به گواهی گزارشات نهادهای اطلاعاتی و امنیتی این ابتکار، چرخه هم‌فراولی اعتراضات و گسترش دامنه آن، به دیگر مشاغل و صنایع را شکست. البته که رانندگان عزیز فراتر از آن، این همدردی را ارج نهادند. کما اینکه در فاصله یکی دو هفته از آن ایام که جنگ ۱۲ روزه علیه جمهوری اسلامی ایران رقم خورد؛ در صفوف به هم پیوسته حماسه ۲۶ آذر سال ۱۳۶۲ را تکرار کرده و در تخلیه و توزیع کالاها برای آسانی از بنادر کشور، رکورد شکستند. حماسه‌ای که در جنگ ۴۰ روزه نیز بار دیگر رقم خورد و حمایت و صلابت رانندگان در دفاع از ایران اسلامی را به رخ جهانیان کشید. پس از جنگ ۱۲ روزه از حضور پرشور، حماسی و همدلانه رانندگان تجلیل کردم. آنجا بود که آنان تقاضای دیدار با امام دل‌ها را مطرح کردند. مطالبه‌ای که

برای اجابتش کوشیدیم اما متأسفانه محقق نشد تا در محضر مقام معظم رهبری از رشادت‌های آنان بگویم و شاهد الطاف پدرانه‌شان برای این عزیزان باشم. **سوم:** جناب آقای دکتر پزشکیان همواره محبت داشتند و در گزارشات اداری به مقام رهبری، از اقدامات وزارت راه و شهرسازی نیز سخن می‌گفتند. اما حسرت این به دلم ماند که یک بار شخصاً در جمع همکارانم در دیدار با ایشان از تلاش‌های مجدانه این دولت و پیگیری‌های مستمر شخص رئیس بویژه در استان‌هایی همچون خوزستان و سیستان و بلوچستان، بگویم. از تلاش‌های همکارانم برای ساخت و تجهیز راه‌های روستایی، مسکن محرومین، مسکن کارگری، بازسازی و نوسازی ناوگان حمل و نقل و توسعه شقوق مختلف ریلی و جاده‌های هوایی علی‌رغم تمامی موانع و محدودیت‌ها بگویم. از «نشندنی‌های» ده‌ها ساله که بالاخره در این دولت «شد».

افسوس که حسرت به دل ماندم.